Serbest Fikirler

Niçin ikinci bir Ziya Gökalpa muhtacız?

Yazan
Salâhaddin Demirkan

Geçenlerde B. K. Çağların Cumhuriyet sütunlarında okuduğumuz bir yazısında, bugün ikinci bir Ziya Gökalpa şiddetle muhtac olduğumuzdan bahsediliyordu. Muharririn, bu Ziya Gökalp hasreti, san'at sahasındaki boşluğun doldurulması yahud karışıklığın düzeltilmesi arzusundan doğmuştur. Böyle bir hasretin zamanında ve yerinde olduğunu kabul etmek lâzımdır.

Bununla beraber ayni hasreti yalnız san'atkârlar mı çekiyor? Hepimiz: Muharrirler, mütefekkirler, ilim adamları, edibler, hulâsa, bütün tefekkür âlemimizde de içten içe kaynaşan şiddetli bir inanma ve bulma ihtirası mevcuddur. Bir tarihçi kadar bir içtimaiyatçı, bir romancı kadar bir gazete muharriri de kızgın çöllerin suya yanmış ceylânları gibi her an ve her yerde soğuk ve gür kaynaklar aramaktadırlar.

Bir kelime ile, gençlik bugün bir fikir otoritesine bağlanmak istiyor. Öyle bir otorite ki, şu geniş ve karmakarışık hayallerle dolu fikir âleminde yolunu şaşırmış görünen ve bir yığın kelimeler, mefhumlar, felsefe kırıntıları, san'at telâkkileri, cemiyet görüşleri ortasında şahsiyetini yapacak en sağlam malzemeyi kendisine bulup versin, dehasının ışığı altında yeni Türk cemiyetinin millî felsefesini kuracak manevî ve zihnî temeller bulsun, bugünün hakikî hayat isteklerine kat'î cevablar hazırlasın...

Böyle bir otoritemiz niçin yok? Yahud var da biz mi beğenmiyoruz? Ziya Gökalpı bize veren o zamanın içtimaî rahmi acaba yeni bir Gökalp doğuramıyacak kadar kısır mıdır?

Böyle sorgulara cevab bulmak hayli müşkül olsa gerek.

Kanaatimce bu sorgulara cevab araştırırken Gökalpı yetiştiren muhiti ve bizzat bu büyük kafanın hamurunu kısaca tahlil etmek lâzım geliyor.

Ziyayı yetiştiren acaba ferdî kabiliyet ve gayreti midir? Ondaki anadan doğma yüksek iktidar mıdır? Yoksa o devrin içtimaî ihtiyaclarının tazyiki ve o ihtiyacların doğurduğu muayyen içtimaî zaruretlerin ilcaları mıdır?

Gökalp, buna sağlığında kısaca şu cevabı vermişti:

Büyük adamları cemiyet doğurur.

***

Bu kaziyyeye inanınca şöyle bir netice ile karşılaşırız:

Ferdî iktidarı tekbaşına izah mümkün değildir. Çünkü ferd cemiyetin mahsulüdür. Cemiyetsiz ferd bir kıymet ifade etmez. O, ancak bir vasattır. İyi tohumların tabiat ve cemiyet kanunlarına göre yeşerebileceği bir vasat.

Böyle düşünmeyi kabul ettiğimiz takdirde, şimdiki cemiyetimizin henüz böyle bir vasat bulamadığı, yahud mevcud bir çok vasatların henüz tohum üretebilecek bir büyütme ve inkişaf haletine gelmediği neticesine varmış oluruz. Sosyolojide henüz kat'î çehresini almamış olan bu türlü bir ferd ve cemiyet telâkkisinin münakaşasını bir tarafa bırakarak aklı selimin her vakit kabul edebileceği şu kaziyye ile mevzuumuzu izah etmek mümkündür:

Gökalpın manevî âlemi o zamanın içtimaî temayüllerini keşfe yarayan bir takım şahsî kudretlerle doluydu. O, cemiyetin kendi gibi bir adama gebe olduğunu sezmişti. Disiplinli, sistemli bir fikrî nizama muhtac olan meşrutiyet devrinin gençliği maziden devralınmış bir çok kültür malzemesine maliktı. Fakat asıl meselenin zorluğu bu malzemeyi ustaca işlemekte, yerli yerine koymakta, yeni ihtiyaclara göre onlara fikir ve duygu kalıplarını vermede idi. İşte Gökalpın dehası bunu yaptı.

Yıllarca kendisine malzeme topladıktan sonra bunlarla nasıl bir fikir manzumesi kurabileceğini araştırdı. Bu araştırmalar onu intiraha kadar sürükledi. Nihayet, aradığı temeli, manevî, zihnî destekleri Durkheim sosyolojisinde buldu. Daha doğrusu bu sosyoloji mektebi ona kâfi derecede kuvvetli ziya neşreden bir projektör verdi. Onunla cemiyete indi. Tarih devirlerini dolaştı. Türk ırkının ruhuna, kafasına, iç âlemine daldı. Orada dolaşan kanın cevherini keşfe çalıştı. O âlemin derunî temayül ve ilcalarını keşfedince, o güne kadar pek geniş sahalara yayılmış olan bir çok millî kudretlere muayyen bir cereyan istikameti vermeği denedi. Bütün bu gayretlerin nâzımı ve vasıtası ise elindeki fikir sistemi ve ilmî metodlardı.

Kısaca, Ziya Gökalpın muvaffakiyet sırrı, Durkheim'i keşfetme cehdindedir. Onun bu keşfiledir ki biz islâmlaşmaktan muasırlaşmağa, muasırlaşmadan Türkleşmeğe, Türkleşmeden garblılaşmağa nasıl geçtiğimizi ve nasıl geçebileceğimizi öğrendik.

Fakat, bu keşifler, bu idrak ve malûmat bizim şimdiki ihtiyaclarımızı tatmin edemiyor. Milliyetçi ve garbcı Türkiye artık Fransız sosyolojisinin pıhtılaşmış fikir cevherile yarınki büyük Türk cemiyetini kuracak zihnî ve manevî temeli inşaya muktedir olamıyacağımızı iyice görüyoruz. Gökalptan sonra hiç olmazsa kendisi kadar kuvvetli bir halef bulunmayışı da bu düşünceyi, bu realiteyi ispat eder zannederim.

Peki, acaba bugünkü cemiyetimiz nasıl bir Gökalpa muhtacdır? Bu adam şimdi nerededir, ne yapmakla meşguldür, yahud nelerle meşgul olması lâzımdır? Şimdiki Türk cemiyeti nasıl bir dehaya gebedir?

Bunu önceden nasıl keşfedebiliriz?

Biz yalnız şöyle bir fikrî zemin hazırlıyabiliriz ve deriz ki:

Yeni bir fikir sistemi inşa etmek, herşeyden evvel kuvvetli bir kafanın, yaratıcı muhayyilenin ve şiddetli bir imanın işidir. Böyle bir kafa, böyle bir iman ise ancak kuvvetli bir ilmî metodla hâdiseleri kavrayabilir, tahlil, terkib edebilir, sistemleştirebilir!

İşte bence asıl davanın özü budur: Sistem ve metod.

Nasıl ve hangi metod acaba?.

Salâhaddin DEMİRKAN

Asker ailelerinin mahsulleri kaldırılacak

Bursa (Hususî) — Valimiz Refik Koraltan kaza kaymakamlarile nahiye müdürlerine iki tamim göndererek, hasad zamanı yaklaştığını, bize vedia olan asker ailelerine yapılan nakdî yardıma ilâveten ekinlerinin de hasad edilmesi ve ambarlarına konması için köylülerin yardım yapmalarına nezaret etmelerini bildirmiştir.

Diğer tamimde de istihsal işlerine vilâyetin her tarafında ve her mahsul üzerinde azamî bir hız verilmesini ehemmiyetle bildirmiştir.

Bursada bir infilâkta iki çocuk yaralandı

Bursa (Hususî) — Şehrimizde meçhul bir cisim infilâk ederek iki çocuk yaralanmıştır. Mollaarab mahallesinden Nuri Ercümendle kardeşi Osman, civardaki bir arsada musluk şeklinde üstü kurşun kaplı dört cisim bulmuşlardır. Bunların üstlerindeki kurşunları satmak için sökmeye çılıştıkları sırada infilâk eden bu maddeler her iki çocuğu da muhtelif yelrerinden yaralamıştır. Çocuklar derhal hastaneye kaldırılmışlardır. İnfilâk eden cisimler hakkında tetkikat ve tahkikat yapılmaktadır.

Bir düğün eğlencesinde facia

İzmir (Hususî) — Tavasta Kale nahiyesinde bir düğün eğlencesinin tam ortasında çıkan bir kavga, feci bir şekilde neticelenmiştir. Mehmed Körfez ve Ahmed namında iki kişi kafayı tütsüledikten sonra münakaşaya ve tabancaya sarılarak karşılıklı endahta başlamışlardır. Ekrem Özdemir namında bir şahıs ölmüş, üç kişi ağır surette yaralanmışlardır. Vak'a kahramanlarına bir şey olmamıştır. Her ikisi de yakalanmıştır.

Bursada tütün satışları iyi gitti

Bursa (Hususî) — Beş buçuk milyon kilo kadar olan 940 tütün rekoltesinin hemen hepsi satılmış bulunmaktadır. Mahsulün, diğer yıllardan fazla oluşu bidayette müstahsilleri endişeye düşürmüştü. Mahsulün hepsi satılamıyacak zannediliyordu.

Halbuki düne kadar satılan miktar 5 milyon 300 bin kilodur.

İnhisarlar idaresi bile bu sene, son yıllarda yaptığı mubayaattan üç misli fazlasını almıştır.

ADLİYEDE

İskele başmemuruna hakaret etmiş

Roza isminde bir kadın, dün Heybeliadaya gitmiş ve İstanbuldan getirdiği bir teneke yağ için bilet almadığından, iskelede bu yüzden münakaşa başgöstermiş, Roza, bilet almamakta ısrar ederek, münakaşada hiddetle iskele baş memuru Hamdiye bazı sözler söylemiştir. Bunun üzerine hakaret maddesinden takibat yapılmış, İstanbula gönderilip Asliye Birinci Cezada muhakemesine başlanan Roza hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Roza, mahkemede, memurun kendisini elile ittiğini, kendisinin bir şey demediğini söylemiştir. Muhakemeye devam olunacaktır.

Tevkifhanede bir hâdise

Dün Tevkifhanede bir hâdise olmuştur. Mevkuflardan Mehmed, Tevkifhane baş gardiyanı Osmana hakaret ettiği iddiasile müddeiumumiliğe getirilmiş, İstanbul Birinci Asliye Ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Mehmed, gayritabiî halde görüldüğünden, mahkeme, kendisini adliye hekimi Enver Karan'a muayene ettirerek, hakkında rapor almıştır. Raporda, Mehmedin Adlî Tıbda müşahede altına alınmasına lüzum gösterilmiştir. Muhakemenin devamı, bu sebeble başka bir güne kalmıştır.

Yerli Mallar Pazarından basma alırken...

Gedikpaşada Külhan sokağında 5 numarada oturan Mığırdıç kızı Mazruhi Torosyan, dün Yerli Mallar Pazarına kumaş almağa gitmiştir. İçeriye girmek üzere kapı önünde sıra beklerken, kalabalıkta kapıya doğru itilmiş, eli kapı aralığına sıkışmıştır. Yaralanan kadın, Haseki hastanesine gönderilmiştir.

Nümune paketleri

İstanbul ihracat tacirlerinden bazıları, posta paketlerile nümuneler gönderilmesinin men'i hakkında verilen karar münasebetile Ticaret Odasına müracaat ederek kolipostal şeklile gönderilen ihracat nümunelerinin kolaylığı ve memlekete faydalarından bahsetmişler ve yalnız bu sahada kolipostal muamelesine müsaade edilmesini istemişlerdir.

Ticaret Odası bu hususta Ticaret Vekâletine müracaatte bulunmuştur.

Doğru değil mi?

Erzurumda mezarlık ve umumî halâ ihtiyacı

Erzurumda münevver bir okuyucumuz yazıyor:

«Memleketimizin bir çok taraflarında olduğu gibi Erzurumda da bundan bir kaç sene evvel şehir dahilindeki mezarlıklara cenaze defni menedildi. Bu hiç şüphesiz çok yerinde bir karardı. Yalnız esefle şunu ilâve etmeliyim ki lâğvedilen mezarlıkların yerine münasib bir asrî kabristan tesis edilmek şöyle dursun, muayyen hiç bir saha bile temin edilemedi. Halk, bilhassa kışın, Erzurumun meşhur ve malûm soğukları ve kar fırtınaları dolayısile ölülerini kilometrelerce uzak mesafede lâalettayin ıssız bir noktaya götürüp bırakmak mecburiyetinde kalıyor, belediyenin bu işe tahsis edilmiş bir cenaze otomobili de mevcud olmaması neticesi müthiş sıkıntı çekiyor.

Geçen gün komşulardan birinin cenazesi üç kilometre uzakta sahibsiz zannedilen bir yere gömüldü. Biraz sonra arazinin sahibi ölünün oradan çıkarılmasını istedi. Uzun münakaşa neticesi güç halle rızası elde edildi. Hepimiz bu intizamsızlık ve perişanlıktan müteessir olduk.

Evvelce her camiin yakınında vatandaşların ihtiyaçlarını defedebilecekleri umumî halâlar mevcuddu. Bunlar alınan sıhhî tedbirler meyanında kapatıldı. Fakat iki senedir yerlerine asrî halâlar vücude getirilmediği için şehrin muhtelif köşeleri kirlilikten geçilmez bir haldedir.»

Mezarlıklar ve umumî halâlar her şehir ve kasabanın esaslı ihtiyaçlarından olduğuna göre Erzurumda bunların eskilerinin kaldırılıp yerlerine yenilerinin konulmamış olması umumî sıhhat noktai nazarından büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Erzurum belediyesinin bu işleri bir an evvel halletmesi memleketin ve vatandaşların selâmeti namına mutlaka lâzımdır, diyoruz,

Doğru değil mi?

İKTISAD

Basma tevziatı

Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları müessese müdürü Ahmed Özbakır, Ankaraya gitmiştir. Ahmed Özbakırın bu seyahati bilhassa Sümer Bank Yerli Mallar Pazarlarından basma tevziatile alâkalı bulunmaktadır.

Dün sabah da Yerli Mallar İstanbul şubesinin önünde basma almak için büyük bir kalabalık birikmişti. Bu vaziyet karşısında bazı tedbirlerin alınması zarureti hasıl olmuştur. Basma tevziatı sabahları üç saat yapılmakta ve basma alacak halk, pazarların bir kapısından girip yalnız bir robluk alarak diğer kapısından çıkmaktadır.

Maamafih Vekâletin bu halin önüne geçmek için yeni bir formül bulduğu ve bunun tatbikına geçileceği anlaşılmaktadır.

Kahve tevziatı

Vilâyet, yeni kahve tevziatının yapılabilmesi için tevzi olunacak 1346 çuval kahvenin maliyetini araştırmaktadır. Ticaret Ofisine bu kahveler 200 kuruşa mal olmuştur. Bunun üzerine yüzde 8 toptancı kârı ilâve olunacaktır. Vilâyet bu esas dahilinde satış fiatını tayin edecektir.

Halk ayakkabıları bir türlü yapılamıyor!

Ayakkabıcılar Kooperatifi ortakları yeni halk tipi ayakkabıların imaline başlamıştır. Bu ayakkabılar deri fiatlarındaki pahalılık dolayısile fazla fiata mal olduğundan ve Fiat Murakabe komisyonu da yeni bir fiat vermediğinden halk ayakkabıları henüz satışa çıkarılmamaktadır.

Deri fiatlarındaki yükseklik dolayısile halk ayakkabılarının fiatı 660 kuruş yerine 760 kuruşa yükselecektir. Halbuki Fiat Murakabe komisyonuna davet olunan deri tacir ve fabrikatorları, deri fiatlarının yüksekliğini tasdik ve fiatların fahiş olduğunu kabul etmişlerdir. Dericiler bu vaziyeti yakın bir zamanda deri ticaretine başlıyan bazı kimselerin ihdas ettiği kanaatindedirler.

Komisyon, cuma günü yapacağı içtimada bu hususta bir karar verecektir.

Diğer taraftan ayakkabı çivileri bulmak da müşkülleşmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Hususî tahsil gören talebeler

Mekteblere nasıl alınacağı hakkında bir talimatname hazırlandı

Hususî tahsil görüp de hususî Türk, ecnebi ve ekalliyet mekteblerine girmek isteyen talebelerin tâbi olacakları hükümler hakkında, Maarif Vekâleti yeni bazı esaslar tespit etmiştir.

Hususî ilkmekteblerin her hangi bir sınıfına girmek isteyen çocuklar, ilk mektebler talimatnamesine tevfikan yapılacak imtihan neticesinde lâyık oldukları sınıflara alınacaklardır. Orta mekteb ve liselerin her hangi bir sınıfına girmek isteyen talebeler, orta mekteb ve lise talimatnamesine göre yapılacak imtihan neticesinde lâyık oldukları sınıflara kabul edileceklerdir.

İmtihanla hususî Türk orta mekteblerinin her hangi bir sınıfına girmek isteyen talebelerin önce ilkmekteb bitirme diploması almaları, hususî Türk liselerinin her hangi bir sınıfına girmek isteyen talebelerin de Devlet ortamekteb bitirme imtihanlarını geçirmiş bulunmaları lâzımdır.

Hususî tahsil görüp de ekalliyet mekteblerine girmek isteyen talebeler hakkında şu muamele yapılacaktır:

Ekalliyet ilk, ortamekteb ve liselerinin her hangi bir sınıfına girmek isteyen çocuklar, girecekleri mektebe aid talimatnameye tevfikan yapılacak imtihan neticesinde lâyık oldukları sınıflara alınacaklardır. Bu talebelerin de keza ilk ve ortamekteb mezunu olmaları lâzımdır.

cnebi mekteblerinin her hangi bir sınıfına girmek isteyenler de, bu mekteblerin talimatnamelerine göre imtihan olacaklardır. Yalnız Türk çocuklarının ecnebi ilkmekteblere girmeleri memnudur.

Hususî Türk mekteblerine girmek isteyen talebelerin imtihanları Maarif müdürlüklerinin tensib edeceği bir ilk mektebde, talebenin gireceği sınıfın bütün muallimleri tarafından yapılacaktır. Ecnebi ve ekalliyet mekteblerine girecek talebelerin imtihanları ise, bu talebelerin girmek istedikleri sınıfların türkçe dil ve kültür dersleri de dahil olduğu halde, bütün derslerinden yapılacaktır. İmtihanlarda türkçe dil ve kültür muallimlerile varsa mektebin Türk yardirektörü de bulunacaktır. İmtihanlar sözlü ve yazılı olarak yapılacaktır. İmtihanla talebe kayid ve kabulü, Maarif Müdürlüklerinin müsaadesi olmadan yapılmıyacaktır.

MÜTEFERRİK

Yardımsevenler cemiyetinde faaliyet

Yardımseveneler cemiyeti dün haftalık toplantısını yapmış, gönüllü hastabakıcı ve taahhüdlü aza kaydı işile meşgul olmuştur. Gönüllü hastabakıcı olmak üzere cemiyete müracaat eden kadınların yekûnu gittikçe fazlalaşmaktadır. Bunlar için de yakında yeniden kurslar açılacaktır.

Kartal ve Pendikten gelen kadınlara mahsus olmak üzere Haydarpaşa Askerî hastanesinde 25 kişilik bir kurs açılacaktır. Ayrıca Deniz hastanesinde de kurs hazırlıkları yapılmaktadır. Taahhüdlü aza kaydına bütün şubelerde devam olunmaktadır.

Ticaret mektebi mezunları şerefine ziyafet

Yüksek İktısad ve Ticaret mektebi mezunları şerefine her sene verilen yemek, bu sene 21 haziran cumartesi günü Tarabya Tokatlıyan salonlarında verilecektir. Yemek 20,5 tan 24 e kadar devam edecektir. Bu toplantının fevkalâde olması için çalışılmaktadır.

Açık hava temsilleri

Beyoğlu Halkevi tarafından tertib edilen açık hava temsili ilk olarak Kasımpaşada verilmiş ve çok muvaffakiyetli olmuştur. Halkevi idaresi, halkın istifadesini gözönünde tutarak açık hava temsillerini sıra ile kaza hududu dahilindeki bütün meydanlarda vermeğe karar vermiştir.

Francala yalnız hastalara verilecek

Doktor raporile fırınlara müracaat şeklinin kâfi olmadığı anlaşıldı, Belediye yeni bir şekil düşünüyor

Francala meselesi Belediyeyi ehemmiyetli bir surette alâkadar etmektedir. Bazı kimseler Belediyeye müracaatle doktordan raporları olduğu halde kendilerine francala verilmediğinden şikâyet etmektedirler. Bu suretle raporla müracaat edenlerin sayısı gittikçe artmaktadır. Evvelce İstanbulda 30,000 francala sarfolunmakta idi. Francalalık unun 20 çuvala indirilmesi üzerine bittabi imal edilen francala adedi hemen hemen bir iki bine inmiştir. Şimdi Belediye bu francalaların asıl ihtiyacı olanlara tevzii için ne gibi tedbirler alınması lâzım geleceğini araştırmaktadır. Bazı kimselerin fırınlardan aldıkları francalaları daha yüksek fiatla başkalarına sattıkları görülmüştür. Belediye, bu hususta kaza kaymakamlarının mütalealarını sormuş, alınan cevabda bu tevziat işinin kaymakamlıklara bırakılması istenilmiştir. Belediye, ayrıca Sıhhat Müdürlüğüne de müracaat ederek francalanın hangi hastalara verilmesi uygun olacağını sormuştur. Sıhhat Müdürlüğü mahdud bazı hastalıklardan maada herkesin ekmek yiyebileceği mütaleasında bulunmuştur.

Belediye, francala imalinin serbest bırakılmasını ve yahud da bunun yalnız hastanelere tahsisini düşünmektedir.

Üçüncü olarak da ancak Belediye Sıhhat Müdürlüğünden rapor alanlara francala verdirilmesi düşünülmektedir.

Son günlerde pastacılarla çörekçilere verilen unların da piyasaya satıldığı haber verilmesi üzerine Belediye bunu tahkike başlamıştır. Maamafih yeni mahsul istihsal edildikçe piyasaya ekstra un gelebileceğinden bu ihtiyacın yalnız Ofisten verileceklerle değil, dışarıdan gelecek unlarla da temini kabil olacaktır.

Belediye, francala hakkında hazırladığı bir raporu Dahiliye ve Ticaret Vekâletlerine gönderecektir.

Afişaj işi

Ajansla Belediye arasında bir duruşma yapıldı

Belediye ile Anadolu Ajansı arasında afişaj işinden mütevellid bir davanın Devlet Şûrasında duruşması yapılmıştır. Belediye, evvelce afişaj işinin idaresini on sene müddetle Anadolu Ajansına vermiş, bilâhare bunu geri almıştır. Bu münasebetle Anadolu Ajansı, Belediyeden 125,000 lira zarar, ziyan istemekte ve Belediye gene bu meseleden dolayı Ajanstan 8,000 lira alacak iddiasındadır. Teşkil edilen bir hakem heyeti Belediyenin Ajansa 25,000 lira vermesi mütaleasında bulunmuş ise de Belediye bu kararı kabul etmiyerek Devlet Şûrasına baş vurmuştur. Bu münasebetle Belediye Hukuk İşleri müdürü Ferid Ankaraya giderek davanın ruyetinde Belediyeyi, Ajans müdürü Muvaffak Menemencioğlu da Ajansı temsil etmişlerdir. Şûra, yakında kararını verecektir.

Saklanan kalay

İki dükkânda külliyetli miktarda kalay stoku bulundu

Fiat Murakabe Bürosu kontrolörleri dün hiç ümid edilmedik yerlerde gizli stoklar meydana çıkarmışlardır.

Yemişte Çardak caddesinde 22 numarada patates ticareti yapan Mihalın dükkânında çuvallar arasında 320 kilo kalay meydana çıkarılmıştır. Mihal Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir.

Yemişte kuru yemişçi Eyüb Ağaoğlunun dükkânında da kalay bulunduğu haber alınarak araştırma yapılmış, kalaylar bulunamamıştır. Fakat memurlar dükkândakilerin karşıdaki kapalı bir dükkâna baktıklarını sezmişler ve bu kapalı dükkânın da ayni adama aid olduğunu haber alarak araştırmışlardır. Bu dükkânda 1145 kilo kalay bulunmuştur. Eyüb Ağaoğlu da Adliyeye verilmiştir.

Bir doktorun da külliyetli miktarda demir ayakkabı çivisi stoku yapıp sakladığı haber alınmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

ŞEHİR İSLERİ

İstanbulun benzin sarfiyatı

Başvekâlet, İstanbulun bir senelik benzin sarfiyatı hakkında İstanbul Belediyesinden malûmat istemiştir. Belediye, bu husustaki raporunu Başvekâlete bildirmiştir. İstanbulda taksilerin tahdidine kadar senede 10,000 ton benzin sarfedilmekte idi. Tahdidden sonra bu miktar 8000 tona düşmüştür. Şu suretle senede 2000 ton kadar bir tasarruf elde edilmektedir.

Kadın berberleri imtihan edilecek

Belediye, ondülâsyon işile meşgul olan kadın berberlerinin imtihan edilmelerine karar vermiştir. Bunlar ondülâsyon makinelerinin idaresine aid malûmattan imtihan edileceklerdir. İmtihanlara temmuzda başlanacaktır.

Bacağı kırıldı

Galatada Ford otomobil fabrikasında hamal Mehmed Çelik, fabrikaya aid makineli araba ile yük taşırken, freni iyi kullanamamış, araba devrilmiştir. Kendisi de yere yuvarlanarak sol bacağı kırılmıştır. Beyoğlu Belediye hastanesine gönderilmiştir.

Kamyon altında kalan çocuk

Kadıköyünde Kurbağalıderede Ulusoluk sokağında 48 numarada oturan Bilâlin oğlu 11 yaşında Besim, sokakta oynarken, Süleyman oğlu şoför Osmanın sürdüğü 1089 numaralı kamyonun sadmesine uğramaştır. Yaralanan çocuk, Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

MAARİFTE

Maaş alamıyan muallimler

Şehrimizdeki bazı ekalliyet mekteblerinin türkçe kültür muallimlerine maaş vermedikleri yapılan şikâyetlerden anlaşılmıştır.

Maarif müdürlüğü bu suretle hareket eden mektelbere tebligat yaparak muallimlerine bir an evvel maaşlarını vermelerini istemiştir.

Dut ağacından düştü

Fatihte Sofularda Simidci Şakir sokağında 12 numarada oturan Dilâverin 12 yaşındaki oğlu Sami, komşu Naciyenin bahçesindeki dut ağacından düşerek muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Şişli Etfal hastanesine yatırılmıştır.

Gölcükte yakalanan tütün kaçakçısı

İzmit (Hususî) — Şehrimiz İnhisarlar başmüdürlüğü muhafaza memurlarından Kâzım Devrim, jandarmamızın da iştirakile Gölcükte eski Ferhadiye köyünde Cafer Kocaağa ismindeki kaçakçının evinde 11 denk ve 2 küfe içinde 481 kilo kaçak tütün yakalamıştır. Bu arada tütün kıymağa mahsus havanla sair bir çok aletler de musadere olunmuştur. Müthiş bir kaçakçı olan Cafer yaklanarak mahkemeye verilmiştir. Kocaeli İnhisarlar muhafaza idaresinin gösterdiği bu muvaffakiyet takdirle karşılanmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Zavallı «ebedî»!

Ferdler arasında olduğu gibi milletler arasında da «ebedî» sözü o kadar iptizale uğruyor, o kadar suiistimal ediliyor ki artık manasının tamamile aksine gelen bu kelimeye acıyorum. O, sonsuzluk ve baka ifade eder; halbuki kısalık ve fanilikle müradif olmuştur.

İki gün sonra birbirinden bıkıp ayrılacaklar «ebedî» aşktan bahsederler. Birbirlerinin «ebedî» dostu olduğunu iddia edenler yarım saat sonra şahsî menfaat hırsile «ebedî» düşman olurlar. «Ebedî» düşman kalacaklarına and içenler, bir rakı masası başında, sarmaş dolaş olup öpüşürler; yahud da ilk kadehleri «ebedî» kardeş olarak içenler, son yudumlarda birbirinin kanını içecek bir husumetle kafa göz patlatırlar. Sanki insanlar ağızlarından düşürdükleri «ebedî» sözünün bir hayal, bir serab, bir yalan olduğunu ispat etmek için hakikaten «ebedî» surette çalışmaktadırlar.

Ferdlerden mürekkeb olan milletler arasında «ebedî» büsbütün muvakkat, geçici ve «gayriebedî» dir. Tarih, bunun misallerile doludur. «Ebedî» dostlar gömlek değiştirir gibi his değiştirerek «ebedî» düşman olurlar. Bugün «ebedî» düşman olanlar, yarın «ebedî» dostluktan bahsederler. Hakikatte ise «ebedî» olan, yalnız, menfaat ve hırstır.

Bu sözde filozofça düşünceleri bana ilham eden şey, Suriye hâdiseleri hakkında Alman Hariciye Nezareti namına söylenen sözler olmuştur. Sözcü şöyle demiştir:

«İngiltere, Suriyeyi işgale muvaffak olsa bile bu, hiç bir rol oynamaz. Asıl mesele, Fransız - İngiliz dostluğunun «ebediyen» mahvolmuş bulunmasıdır.

Suriyenin zıyaı fer'idir ve Fransa, nihaî Alman zaferinden sonra, bunu tekrar elde edecektir.»

Şimdi, bu sözlerden sonra, siz, gelin de «ebedî» kelimesinin manası «ebedî» olduğuna inanın. Geçen hazirandaki «ebedî» Alman - Fransız düşmanlığı, şimdi «ebedî» Alman - Fransız dostluğu olmağa başlamış ve bunun tamamile tersine olarak da «ebedî» İngiliz - Fransız dostluğu, çoktan «ebedî» İngiliz - Fransız düşmanlığı halini almıştır. Halbuki her ikisinin de «ebediliği» lâftan ibaret ve gayet muvakkattir. Alman nihaî zaferi tahakkuk ederse, Almanya ile Fransa gene düşman olacaklardır; İngiliz nihaî zaferı hakikat olunca İngiltere ile Fransa gene «ebedî» dostluk teranesile sarmaş dolaş olacaklardır.

Ferdler gibi milletler de, kullandıkları «ebedî» sözünün yalan olduğunu «ebediyet» e kadar ispat edeceklerdir.

Basın Birliği haysiyet divanı toplandı

Basın Birliği İstanbul mıntakası kongresince yeniden intihab edilmiş olan haysiyet divanı dün Basın Birliği kanunu hükümlerine tevfikan Cumhuriyet Müddeiumumisinin ve Vilâyet Hukuk İşleri müdürünün de iştirakile toplanmış ve reisliğe Refik Ahmed Sevengili seçmiştir.

Hindistana bir ticaret heyeti gidecek

Hindistan ve Ortaşark memleketlerine bir ticaret heyetimizin gitmesi takarrür etmiştir. Bu heyete evvelce Hindistanda ticaret mümessilliği yapan ve geçen sene gene Hindistana gitmiş olan Standardizasyon müdür muavini Turhan Borayın riyaset edeceği söylenmektedir.

Heyet, Ortaşark memleketlerinde ticarî temas ve anlaşmalar yapacaktır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zıyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

Ürkütmeyin onu!...

Mükerrem Kâmil Su

Denizden çıkarıldıktan sonra kaldırıldıkları hastanede çocuk öldü, kadın kurtuldu. Anne kendine geldikten sonra hâdiseyi şöyle anlattı:

«— Beraber ölelim diye evlâdımı göğsüme bastırdım. Gözlerimi yumdum ve denize atıldım. Hayır, deli değilim. Aklım başımda idi. Yook, yook... Onu nasıl sevdiğimi Allah bilir. O, ben istediğim için dünyaya geldi ve gene benim isteğimle öldü. Lâkin arkasında kalacağımı aklıma bile getirmemiştim. O ölsün de ben yaşayayım? Ah buna dayanamıyacağım. Yalvarırım size öldürün beni. Beni de öldürün.»

Kadın hıçkırıklarla ağlayordu. Hastabakıcı yarım bardak suya birkaç damla ilâc akıtarak ona uzattı ve içmesine yardım etti.

«— Peki, peki. Hepsini sırasile anlatayım. Ama yalvarırım size, sözüm biter bitmez beni de öldürün. Göğsüme saklanan başçağızının sıcaklığını unutamıyorum. Sizin de bir çocuğunuz var mı? Mektebe gidiyor mu? Benimki de gidecekti. Çantasını, her şeyini almıştım. Başından mı anlatayım diyorsunuz. Başı, başı... Babası yoktur. O yalnız benimdi.

Ben kim miyim? Köylüyüm. Karacalar köyünden... Babamı bir düğünde vurmuşlar. Anamı emmisi tekrar evlendirmiş. Üvey babam beni istemediği için şehre getirip evlâdlık vermişler. O zaman sekiz yaşlarında kadarmışım. İlk yıllarda bana gözleri gibi baktılar. Evlâdları olmuyordu. Üstüme kanad gerdiler. Sonra ayağım uğurlu gelmiş dediler. Bir çocukları oldu. Ardından bir daha, bir daha... Onlara hep ben baktım. Bezlerini yıkadım, dayaklarını yedim, kahırlarını çektim. Hanım sık sık doğurduğu için kansız kalmış, pek sinirli olmuştu. Olur olmaz şeye kızar, öfkesini benden alırdı. Dövdüğü zaman Allah yarattı demezdi. Ah ne dayaktı onlar, ne dayaklardı!..

Arada bir anam köyden gelir; hem beni görür, hem de birikmiş aylıklarımı alır giderdi. Yediğim dayaklar beni adamakıllı sersem etmşiti. Bu eve kapılanalı altı yılı geçmişti. Hanımın evde olmadığı günlerden birinde başıma o felâket geldi. Ağladım, çırpındım. Fakat bey: «Hanıma söylersen yiyeceğin dayakları bir düşün!» diye beni korkutmuştu. Ağzımı açamadım. O günden sonra bey hiç bir fırsat kaçırmadı. Tâ hanım işin farkına varıncaya kadar... Gebeliğim meydana çıkınca kıyametler koptu. Ama sonunda karı koca birlik oldular. Çocuğu düşürttüler, beni de kapı dışarı ettiler.

Ondan sonra kapı kapı süründüm. Çalıştığım evlerde küçük bey mi olur, damad bey mi, yoksa gece yatısına kalan misafirler mi, oyuncak ettiler beni...

Günün birinde sokakta orta yaşlı, süslü bir kadın yolumu kesti. Tatlı sözlerle, bin türlü vaidlerle beni evine götürdü. Ötesi malûm. O günden itibaren randevu kadını oldum.

Kadının evi büyük bir bahçenin ortasında idi. Bize çok iyi bakardı. Ne kadar şen, sıhhatli, derlitoplu olursak o kadar kâr getireceğimizi öğrenmiştik. Akşama doğru telefonun zili öterdi. Kadın uzun uzun konuşur, pazarlığa girişir, sonra içimizden seçtiklerini yola çıkarırdı.

Bu evde yaşamak, bu kızlarla düşüp kalkmak bana çok şey öğretti. Her gün biraz daha batıyor, alabildiğine fettan, evler yıkan, ölümler hazırlayan bir kadın oluyordum. Bu hal ona rastladığım geceye kadar devam etti.

O, çocuğumun babasıdır. Fakat bunu bilmez. Zavallının bir şeyciklerden haberi yoktur. İsmi ne miydi? Yook, onu söyleyemem. Bu benim ömrümün yegâne sırrıdır. Bu benim mukaddes sırrımdır. Ona dokunmayın...

Gene bir telefon davetile otomobillere atlamış, verilen adrese gitmiştik. Ben o zamanlar pek gözde idim. Fazla şımartılmıştım. Çılgın kahkahalarla bizi bekleyenlerin arasına katılmıştık. Gözüm ona ilişti. Bir köşeye adeta sinmiş gibiydi. Göz göze gelince kıpkırmızı oldu. O gece onu çok üzdüm. Alaya aldım. Bu âleme ilk defa atıldığını duyunca yapmadığımı bırakmadım.

Bana bir yudum su verir misiniz? Oooh... Sanki yüreğimde bir yangın var. Ha, ne diyordum? Bir hafta sonra ayni evde gene karşılaştık. Beni istetmişti. Zengin, hatırı sayılır bir genc olmalıydı ki, her dediği oluyordu, ama niçin bu kadar mahçubdu? Bu asırda onu böyle nerelerde muhafaza etmişlerdi? Sonradan bunu da öğrendim. Annesi kocası tarafından aldatılınca oğlunu alıp çiftliğine çekilmiş. Ona hususî tahsil yaptırmış. İnsanlarla münasebeti pek mahdud olmuş ve annesi ölünce de zavallıyı sefahet âlemine sürükleyivermişler.

O beni güzel, çapkın, canlı bir fahişe olarak kabul etti ve ben her buluşmamızın sonunda onu nasıl deliler gibi sevdiğimi gözyaşları içinde kendime itiraf ettim. Günün birinde onu kaybedecektim. O benim ilk aşkımdı. Yeryüzünde sevdiğim, uğrunda ölebileceğim tek erkekti. Bir gece uyuttuktan sonra yüzüne baktım, baktım. Bende ondan bir şey kalmalı diye düşündüm. Bir şey, ama ne?.. Buna uzun tereddüdlerden sonra karar verdim. Ondan bende kalacak, ebediyyen benim olacak şey onun bir parçası, benim hayatımın ve aşkımın eseri olacaktı.

Onun çocuğunu vücudümde hissedince bu hayattan kaçtım. Memleket değiştirdim. Nem varsa hepsini sattım. Yavrumu dünyaya getirdim ve onu kimselere muhtac etmeden yaşatmak için çalışmağa başladım. Ne iş olursa yaptım. Bir şeylerden yılmadım. Yedisini bitirdi. Önlüğünü diktim. Yakasını işledim. Mektebe götürdüm. Onu okutup adam edecektim. O, beni hayatın çamurundan çekip alan tek kuvvetti. Ona lâyık olmağa çalışıyordum.

Başöğretmen kâğıdları karıştırdıktan sonra yüzüme baktı. Küçüğün nüfus kâğıdını evirdi, çevirdi. Bir şeycik demedi. Lâkin o bakışlar... Olduğum yerde ezildim, sarardım. Yavrucuğumu elinden tutarak eve döndüm. O gece çok düşündüm. Demek ki, bundan sonra hep böyle olacaktı. Her mekteb değiştirişte çocuğum şüpheli bakışlar altında kalacaktı. Müdürler, hocalar bu müthiş sırrı açığa vurmasalar bile günün birinde o bunu öğrenecekti. Aklı başına gelince benden hesab soracak, babasını isteyecekti. Ve onu silinmez bir leke ile hayata attığım için beni affetmiyecekti. Büyüdüğü zaman hangi erkek ona el uzatacak; meşru bir yuvanın kapısını açacaktı? Babası günahsızdı. Yavrum da günahsızdı. Bütün suç bendeydi. Mahiyetimi unutarak ana olmağa kalkmış; sevdiğim adamın canlı bir hatırasına sahib olmak deliliğini göstermiştim.

Yavrum için ölüm kurtuluştu. Tam yedi yıl bana hayat sürdüren, alın terile çalışmanın hazzını duyuran ve bende ana olmanın gururunu yaratan evlâdcığımı cemiyet içinde horlanmaktan kurtarmak lâzımdı.

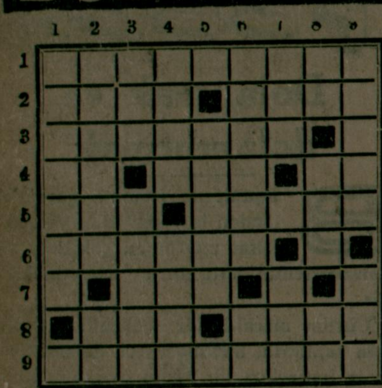
Bu düşünce ile sahile indik. Kayaların üstünde saatlerce oturduk, konuştuk. Sonra onu kucağıma aldım. Masallar, ninniler söyledim. Uyuttum. İlk uykusunun derinliğinde farkına varmaz sandım. Suya atıldım. Birdenbire uyandı. Çok korktu. Kollarını boynuma doladı. Başcağızını göğsüme soktu. «Nereye?» diye haykırdı.

«— Cennete evlâdım, dedim, korkma!..»

Kadın sustu. Bakışları odanın bir köşesine kaydı. Dudakları morardı. Dişleri birbirine çarpmağa başladı. Sonra dehşetle yerinden fırladı. Gülümsedi. Parmağını dudaklarının üstüne götürerek:

«— Susun, evlâdım geliyor! diye söylendi, sesinizi çıkarmayın. Ürkütmeyin onu...»

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Türk halkının ekseriyetini besliyen meslek. 2 — Bir emir, çalım. 3 — Titremeler (cemi). 4 — Pederin yarısının tersi, içine her şey konur, soru edatı. 5 — Zamanından sonra, düz yazı 6 — Tembellik. 7 — Binanın kısımlarından. 8 — Süslü, parça. 9 — Vücudünde bir takım küçük hayvanlar toplanan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Eski ve yanmış bir sarayımız. 2 — Hedefe vuruş, meşguliyetin tersi. 3 — Bir daha tekrar ederseniz denizde gidişi tasvir eder, bir göz rengi. 4 — Bir vapurumuzun ismi, bir mobilya ağacı. 5 — Aforozlanma. 6 — Bir daveti kabul, bir emir. 7 — Cemi edatı, çağırma vasıtalarından. 8 — Bir edatın tersi, yarım, bir hayvanın feryadı. 9 — Ay, şüphe.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	A	N	T	İ	Y	A	G	O
2	U	S	■	E	F	E	L	İ	K
3	A	R	İ	Z	A	■	A	R	■
4	L	İ	Y	A	K	A	T	■	P
5	L	■	O	D	A	G	İ	B	İ
6	E	■	D	■	T	A	N	A	K
7	R	E	■	A	■	Ç	İ	L	E
8	■	D	A	R	B	■	■	A	■
9	M	A	S	K	A	R	A	T	A

Toplantıya davet

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu Umumî Merkezinden:

Kurumumuz nizamnamesinin 15 inci maddesi mucibince iki yılda bir toplanması icab eden alelâde umumî heyeti 26/6/941 perşembe günü saat 10 da Ankarada kurumun merkezi olan Sergievinde toplanacağından sayın murahhasların mezkûr günde toplantıda hazır bulunmaları rica olunur.

Ruzname:

1 — Kurumun 11 ve 12 nci hesab devrelerine aid,

a) Çalışma raporu ve bilânço.

b) muhasebe raporu.

c) Murakıblar raporu.

2 — 1942 - 1943 yılları bütçe ve talimatı.

3 — Şubelerin dilekleri.

İstanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden:

Müddei: Fitnat.

Müddeaaleyh: Mehmed Mustafa Mollazade. Kuruçeşme 22 No. lı Vafi köşkünde.

Müddei Fitnat tarafından müddeaaleyh Mehmed Mustafa aleyhine açılan boşanma davası için müddeaaleyhin 13/6/941 günü saat 14 te mahkememizde hazır bulunması lüzumu ilânen tebliğ edilmesi üzerine mumaileyhin o gün gelmemesi veya bir vekil göndermemesine mebni hakkında gıyab kararı ittihaz olunmuş ve imlâ kılınan bu karara aid ihbarnamenin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış ve keyfiyetin on beş gün müddetle ilânı için tahkikatın 10/7/941 günü saat 15 e bırakılmış olduğu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

Cumhuriyet Halk sütunu

Erenköyünde buz yok!

Okuyucularımızdan Melih Akbaşak imzasile:

«Haziran ayının ortasındayız. Sıcaklar bastı. Fakat Erenköyünde buz bulunmuyor. Buna ihtiyacı olanlar binbir güçlükle ta Kadıköyünden tedarik edip getirtmek mecburiyetinde kalıyorlar. Esnaf müşkül vaziyette, halk çok eziyet çekiyor. Burada buz dolabı sahibi olanlar da pek nadir bulunduğundan Erenköy halkının buz ihtiyacını bir an evvel temin etmesini belediyeden dileriz.»

Hastalar için francala

Harb malûlü yüzbaşı Nazmi Çelikkale imzasile:

«Ben Bostancıda oturuyorum. Kızım hastadır. Doktorun tavsiyesi üzerine perhiz yapmak mecburiyetindedir. Geçen gün francala bulmak için Kadıköyüne indim. Orada bulamadım. Üsküdar tramvayına atlayarak sırf francala çıkarmak vazifesile mükellef Yeldeğirmeni fırınına gittim. Orada da «bitti.» cevabını aldım. Bu kadar yorulduğuma, masraf ettiğime mi yanayım, yoksa kızımın gene francalasız kaldığına mı? Hastalar için her zaman francala tedariki mümkün olacak fırınlar teminile bu işin bir intizam altına alınmasını alâkadarlardan rica ederim.»

Beyoğlu kaymakamlığının saati

Parmakkapıda Sacid Sürel imzasile:

«Beyoğlu kaymakamlık binasının üstündeki saat aylardanberi bozuktur. Fakat hiç de işlemiyor değil. Her gün zamanla hiç mütenasib olmıyan vakitleri gösteriyor, bakanları hem güldürüyor, hem sinirlendiriyor. Eğer bu saatin tamiri kabil değilse, söküp çıkarmalı, bu da büyük bir masrafa ihtiyac gösteriyorsa, bari yelkovanla akrebi 12 nin üstüne getirip bırakmalı ki ona itibar edilemiyeceği bir bakışta anlaşılsın!»

İstanbul Borsası, 17/6/941

Londra	1	Sterlin	5,24
Nevyork	100	Dolar	132.20
Cenevre	100	İsv. Frc.	29,95
Madrid	100	Peçeta	12,9375
Yokoha	100	Yen	31,1375
Stokholm	100	İsveç K.	30,745

ESHAM VE TAHVİLÂT

Sıvas - Erzurum %7 1934	20,—	19,98
İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo (tahvil)		12,35

Burhaneddin Tepsi yaz temsilleri

Beylerbeyinde perşembe, Cağaloğlunda Çifte Saraylarda cumartesi, Taksim Altıntepede salı, Beşiktaş Aile bahçesinde 25 haziran çarşamba günleri akşamı saat 21 de.

Büyük alkış tufanlarına mazhar olan

Baba Ramiz

Piyesi 4 perde

Pek yakında Neron ve Dans Yıldızı Seniye Tepsinin dansları.

Beyoğlu Halk sineması

Bugün 11 de, akşam 8,30 da

1 — Bay Çetin, 25 kısım, tekmili birden.

2 — Çifte Cadılar Karagöz. Türkçe.

3 — Miki itfai.

İş arıyorum

İyi bir aile nezdinde dadılık veya bir doktor kabinesinde hizmet etmek üzere otuz yaşlarında bir kadına ihtiyacı olanların Çemberlitaşta Taşdirek sokağında 5 numaraya müracaat eylemeleri.

İzmir Belediye Reisliğinden:

İnönü caddesi Güzelyalı mevkiinde Dr. Behçet Uz parkı önünden Tayyare hangarları ilerisindeki Turistik yoluna kadar olan 6593 metre terbiindeki paket taşlarile döşeli sahanın sökülerek çıkacak iyi taşlar kullanılmak ve noksan kalanları da yeniden ikmal edilmek suretile esaslı bir şekilde tamiri, Fen İşleri Müdürlüğündeki keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli yirmi sekiz bin beş yüz yetmiş beş lira yetmiş beş kuruş. muvakkat teminatı 2143 lira 18 kuruştur.

İhalesi 2/7/941 çarşamba günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. «2193» (4794)

Çocuk Esirgeme Kurumu Mersin Şubesi Reisliğinden:

Umumî şartlar

1 — Mersinde Hâl yanında Çocuk Esirgeme Kurumu Mersin Şubesine aid sinema binası (3) senelik olarak icara verilecektir.

2 — Sinema binası sandalyasızdır. Makinesizdir. Alt ve üst balkonlu ve büyük salonu vardır. Asgarî 500. azamî 600 koltuk almaktadır. Elektrik tesisatı, sahnesi, teneffüs mahalleri, iki taraflı helâları, hava değiştirmek için duvar içinde üç vantilâtörü, yangın tertibatı, büfesi, gişesi, vestiyer demirbaş olarak mevcuddur.

3 — Makine ve sandalya kendine aid olmak üzere kiracı tarafından temin edilecektir. Veyahud kiracı kurumun malûmatı ve vereceği direktif dahilinde Kurum hesabına yaptırılacak ve bedeli kiralardan üç seneye taksim edilerek ödenecektir.

4 — Sinema binasının bir senelik tahmin edilen icar bedeli 4300 liradır. İhale gününden evvel Kurum veznesine 322 lira muvakkat teminat yatırmak lâzımdır.

5 — İhale Mersinde Çocuk Esirgeme Kurumu Mersin Şubesi İdare Heyeti huzurunda şube binasında 21 temmuz 941 pazartesi günü saat (17) de olacaktır.

6 — Arttırma açık olarak yapılacaktır.

7 — Mufassal şartname Çocuk Esirgeme Kurumu Mersin Şubesinden istenildiği zaman gönderilecektir. (4795)

İzmir Belediyesinden:

Mezbaha idaresi senelik 120 ton motorin satın alınması Yazı İşleri Müdürlüğündeki şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 15480 lira, muvakkat teminatı 1161 liradır. İhalesi 30/6/941 pazartesi günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. «2192» (4793)

Emniyet Sandığı ilânları

Taksitle emlâk satışı sekiz senede % 5 faizle ödenir

SEMTİ	Cinsi	Muhammen kıymeti
Üsküdarda Pazarbaşı mahallesinde Karamanlı sokağında eski 27 Mü. 21 No.	Arsa	60
Üsküdarda Selâmi Aliefendi mahallesinde Keresteci sokağında eski 2 yeni 2 No.lı	Arsa	50
Beylerbeyinde Bürhaniye mahallesinde Rasimağa sokağında eski 12 Mü. yeni 16/1, 16/2 No.lı	Arsa	450
Beylerbeyinde Bürhaniye mahallesinde Rasimağa - Abdullahağa sokağında eski 12 Mü. yeni 12/5 No.lı	Arsa	50
Çarşıyıkebirde Keseciler sokağında 36, 38, 40, 42 No.lı	Dört dükkânın 1/2, 1/2, 1/2, 2/6 hisseleri	400
Kartalda Yayalar köyü Derebaşında eski 1/1 yeni 1/1 No.lı	Ev	300
Çemberlitaş Mollafenari mahallesinde Medresecamii sokağında eski 2. 2 Mü. 4, 4 Mü. 3, 5 yeni 3, 4, 6 No.lı	Maabahçe iki ev	2000

1 — Arttırma 3 temmuz 941 tarihine düşen perşembe günü yapılacak ve 14 ten 16 ya kadar devam edecektir. İhale arttırma sonunda en yüksek bedel verene yapılır.

2 — Arttırmaya girmek için muhammen kıymetinin % 15 i nisbetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır.

3 — Arttırma bedelinin dörtte biri peşin geri kalanı sekiz senede sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 5 faize tâbidir.

4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul Sandığa birinci derecede ipotekli kalır.

5 — Binaların fotoğrafları Sandık dahilindeki Satış salonunda teşhir olunmaktadır. Fazla tafsilât almak için salona müracaat edilir.

Emlâk almak ve satmak istiyenlere:

İstnbulun her semtinde her çeşid emlâk almak ve satmak için en kısa yol Satış salonumuzu ziyarettir.

İstenildiği takdirde satılığa konan emlâk mukabilinde ne miktar borc verileceği tayin edilerek alâkadarlara bildirilir. Bunun için iki lira ücret alınır.

Teşhir ücreti: Bir liradan aşağı olmamak üzere üç ay için bin lirada on iki buçuk kuruştur. Ne satıcıdan ne de alıcıdan başka bir ücret alınmaz. (4767)

İstanbul Belediyesi ilânları

İstanbul şehri çöplerinin 1 birincikânun 941 tarihine kadar devam edecek müddet için denize dökülmek suretile imhası işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. 1 birincikânun 941 den sonra Belediye altı ay müddete kadar taahhüdü temdid edebilecektir. Aylık tahmin bedeli 5,000 lira ve ilk teminat miktarı 4250 liradır. Umumî ve hususî şartname ve buna müteferri diğer evrak 150 kuruş mukabilinde Belediye Temizlik İşleri Müdürlüğünden verilecektir. İhale 25/6/941 çarşamba günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektublarile 941 malî yılına aid Ticaret Odası vesikaları, imzalı şartname vesaire ile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (4348)

Satılmak üzere Mezad İdaresi Halı şubesine 14/4/941 tarihinde Sadeddin tarafından getirilerek 5809 mezad numarasına kaydettirilen bir aded Isparta seccade mezkûr tarihte arttırmaya çıkarılmış ve muhammen kıymeti bulamadığından satılamamıştır. İlân tarihinden itibaren 15 gün içinde de mal sahibi müracaat etmediği takdirde talimatname mucibince satılacağı ilân olunur. (4830)

Gelibolu Belediye Reisliğinden:

Gelibolu Belediyesi için alınacak olan soğuk hava ve buz motörünü döndürmek için 85 beygir kuvvetinde bir tam Dizel motör alınmak üzere 1 haziran 941 tarihinden itibaren açık eksiltmeye çıkarılmıştır. Muhammen bedeli 6000 lira olup 20 haziran 941 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te Geliboluda Belediye Encümeninde ihalesi yapılacaktır. Talibler şeraiti öğrenmek ve % 7,5 teminatı muvakkatelerile Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (4809)

Telgraf Muhabere Bilgisi Olan İlk Mekteb Mezunu Memur Alınacak

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

1 — İdaremiz münhallerine ilk mekteb mezunu ve telgraf muhabere bilgisine vâkıf olmak şartile alınacak maaşlı veya ücretli memurlar için müsabaka imtihanı yapılacaktır.

2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerlerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.

3 — Müsabakada muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükümlerine göre 10 lira maaş veya 40 - 50 lira ücret verilecektir.

4 — İdare haricinden müsabakaya girmek istiyenlerin 788 sayılı memurin kanununun 4 üncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin 30 yaşını geçmemiş bulunmaları lâzımdır.

5 — Haricden müracaat edecek olanlar dilekçe ve aşağıda yazılı evrakı müsbitelerile birlikte en geç 21/6/941 cumartesi saat 13 e kadar İstanbul P. T. T. Merkez Müdürlüğüne müracaat etmelidirler.

6 — Müsabaka umumî bilgilerden 23/6/941 pazartesi günü saat 9 da ve muhabereden de 24/6/941 salı günü ayni saatte icra olunacaktır.

1 — Aşı kâğıdı

2 — Zabıtadan hüsnühal kâğıdı

3 — Adliyeden mahkûmiyeti olmadığına dair vesika

4 — Nüfus aslı

5 — Mekteb şehadetnamesi

6 — 7 aded fotograf. (4833)

İstanbul Fiat Murakabe Bürosu Şefliğinden:

Fiat Murakabe Komisyonunun 60 No.lı ilânı üzerine ellerinde mevcud müstamel saçlar hakkında beyanname vermiş olanların en geç 21/6/941 akşamına kadar Büroya müracaatleri ehemmiyetle ilân olunur. (4848)

Devlet Şûrası Reisliğinden:

1 — Devlet Şûrasında münhal bulunan ikinci sınıf mülâzimlikler için 25/6/941 çarşamba günü saat 14 te Ankarada Devlet Şûrası binasında müsabaka imtihanı yapılacaktır.

2 — İmtihana girebilmek için Hukuk ve İktısad Fakülteleri veyahud Siyasal Bilgiler okulu veya bunlara muadil olduğu Maarif Vekâletince tasdik edilmiş olan yabancı memleket fakülte ve yüksek mekteblerinden mezun olmak şarttır.

3 — İmtihana gireceklerin yaşları 30 u geçmiş olmıyacaktır.

4 — İmtihanda muvaffak olacakların memuriyete alınmaları memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şart ve vasıfları haiz bulunmalarına bağlıdır.

5 — İmtihanda muvaffak olanlara 30 lira aslî maaş verilecektir.

6 — İmtihanda muvaffak olanların başka bir müesseseye devam etmiyecekleri ve ettikleri takdirde müstafi addolunacakları hakkında bir taahhüdname vermeleri şarttır.

7 — Müsabaka imtihanı aşağıda yazılı mevzulardan yapılacaktır.

A — Esas teşkilât hukuku

B — Umumî surette idare hukuku ve bilhassa aşağıdaki kanunlar 3546 sayılı Devlet Şûrası kanunu

İdarî kaza nazariyatı

Türkiye Cumhuriyeti teşkilâtı

Memurin kanunu

Memurin muhakemat kanunu ve bu işle alâkalı diğer kanunlar, vilâyet idaresi ve idarei umumiye vilâyet kanunları

Belediye kanunu

Madenler hakkında mevzuat.

C — Maliye.

8 — İmtihana girmek istiyenler nüfus hüviyet cüzdanları ve tahsil vesikaları ve iki kıt'a vesika fotograflarile birlikte arzuhalle 24/6/941 günü akşamına kadar Devlet Şûrası Umumî Kâtibliğine müracaat eylemeleri. «3260» (4679)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (12860) lira olan 700 aded pamuk şilte, 700 aded büyük baş yastığı, 800 aded yatak ve yorgan çarşafı, 400 aded büyük yastık yüzü (30/6/1941) pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (964) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4693)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Keşif bedeli 14.699,62 lira tutan Büyükderede, Aksarayda ve Kadıköy Bahariyede inşa edilecek 3 aded muhavvile merkezi inşası işi açık eksiltme usulile ihale edilecektir.

2 — Eksiltme 28/6/941 cumartesi günü saat 10 da Metro hanının 5 inci katında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1103 liradır.

4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri Levazımdan almaları ve kanunî vesikaları ve muvakkat teminatlarile ilân edilen gün ve saatte Komisyonda hazır bulunmaları. (4539)

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program	18,03 Saz eserleri
7,33 Müzik (Pl.)	18,15 Ziraat Ta.
7,45 Haberler	18,25 Politika
8,00 Müzik (Pl.)	18,45 Çocuk saati
8,30 Evin saati	19,30 Haberler
★	19,45 Fasıl heyeti
12,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
12,33 Şarkılar	20,45 Halk türküsü
12,45 Haberler	21,00 Memleket poş
13,00 Orkestra	21,10 Mozart
13,15 Şarkılar	21,25 Bando
13,30 Orkestra	22,10 Şarkılar
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Dans Mü. (Pl.
	23,30 Kapanış

YENİ ESERLER

«Türk Tütünü» mecmuası

Şehrimizde üç senedenberi intişar etmekte olan (Türk Tütünü) mecmuasının 72 nci sayısı zengin münderic atla çıkmıştır. Bu sayısile dördüncü yaşına giren ve Cumhuriyet matbaasında üç renkli olarak nefis bir surette basılan bu kıymetli meslek mecmuasının son sayısında değerli arkadaşımız İhsan Arifin (Meslekte çalışma anlayışı) adlı bir makalesi, tütün mütehassıslarının etüdleri ve fennî yazıları, tütüncülüğe aid haberler ve istatistikler bulunmaktadır.

Ayrıca, ingilizce ve almanca kısımlarını ihtiva eden ve bu suretle Türk tütüncülüğü için haricde faydalı bir reklâm ve propaganda yapmakta olan bu güzel mecmuayı bütün memleket tütüncülerine hararetle tavsiye ederiz.

İsmail Habibin Avrupa edebiyatı ve biz

İsimli iki büyük cildlik kitabının ikinci cildi çıktı. Tam kırk formalık ve büyük boyda 635 sahife tutmasına rağmen 2 lira fiat konan bu azametli eser 17 nci asırdan bugüne kadar, en keskin çizgilerile bütün Avrupa milletlerinin edebiyatlarını, gene 17 nci asırdan bugüne kadar garbdan yapılan tercümeleri bildirdiği gibi yüzlerle ve yüzlerle mühim tercümelerin ayrıca mevzuları anlatılıp tahlilleri yapılmıştır. Birinci cildde İslâm Medeniyeti ve bu medeniyette Türkün rolü nasıl ayrı ve hususî bir ehemmiyet göstermişse bu cildde de Tanzimattan bugüne kadar Türk edebiyatına gayet tok ve özlü bir bakış yapılmış ve tercüme edebiyatımızın umumî bilânçosunda iyi ve kötü tercümeler ve zamanımızın başlıca mütercimleri hakkında malûmat verilmiştir. Kültür hayatımızın en köklü kitablarından olan bu iki cildi hararetle tavsiye ederiz.

Yeni Türk

Yeni Türk. İstanbul Halkevleri mecmuası haziran sayısı dolgun münderi catla intişar etmiştir.

Dr. Yavuz Abadanın Türk münevverlerini Türk realitesine davet eden «Yurd ve hakikat için» isimli makalesi çok esaslı bir davamıza temas etmektedir. Dr. Sadreddin Buluçun «Orhon abidelerine göre Türklerde istiklâl aşkı» ndan bahseden yazısı bilhassa zikre şayandır. Aktüaliteye temas eden İskender Fahreddin Sertelli «San'atta ahlâk aranır mı?» isimli yazısile aldığı mevzuu gayet güzel işlemiştir.

Türk edebiyat ve fikir hayatına «Kalevala» yı metin halinde sokan M. Tahir Alangu teşebbüsile bilhassa faydalı olmuştur. Mecmuayı ilâve olarak da «İstanbula» aid materyallerden «İstanbul yalıları» olmuştur.

Okuyucularımıza bu kıymetli kültür mecmuasını tavsiye ederiz.

ASKERLİK İŞLERİ

337 doğumluları davet

Adalar Askerlik şubesinden:

Şubemizde yerli ve yabancı olarak kayıdlı bulunan 337 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi eratın son yoklamaları aşağıda gösterilen günlerde yapılacağından mezkûr günlerde mükelleflerin nüfus cüzdanları ve tahsilde bulunan talebelerin nüfus cüzdanları ve mekteb vesikalarile birlikte şubemize müracaatleri.

Son yoklama günleri

2/7/941 çarşamba

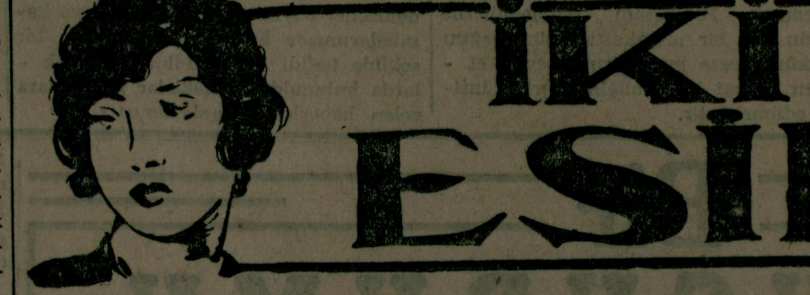
4/7/941 cuma

7/7/941 pazartesi

Açık teşekkür

16/6/941 pazartesi günü vefat eden eşim Sındırgı Askerlik şubesi başkanı binbaşı Refik İncitmezin cenaze merasiminde bulunanlara ve gerekse teessürümüze iştirak edenlere ayrı ayrı mektubla teşekkür etmek kabil olamadığından muhterem gazetenizin delâletile teşekkürlerimi bildiririm.

Eşi: Mağfure İncitmez

Yazan: *Lajos Zilahy* — 79 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Bir taraftan sevinirken, diğer taraftan kalbleri endişeyle bulkuluyordu. Öyle ya biraz sonra ellerine geçecek olan mektublar, onlara iki buçuk senedenberi duymadıkları kötü haberleri de ulaştırabilirdi. Bu iki buçuk sene onlar için kapalı, karanlık bir odadan başka bir şey değildi. Şimdi bu karanlık odanın kapısı açılacak, parlak bir ışık içerisini aydınlatacaktı. Acaba ne göreceklerdi? Kimbilir kaç cesed önlerinde uzanacak ve bu cesedlerin arasında en çok sevdikleri ve yaşamağı yalnız onların varlıkları için arzu ettikleri kimseler bulunacaktı?

Aradan bir saat kadar bir zaman geçti. Esir kampları kumandanı iki subayın refakatile postayı getirdi. Yemek masasının üstüne yayılan mektublar, telgraflar tevzi olunurken kimsenin sesi çıkmıyor, adeta nefes almaktan bile korkuyorlardı. Mektubunu alan kül gibi kesilmiş bir benizle yemek salonundan çıkıyor, doğru odasına gidiyor, yatağının üzerine oturarak titriyen parmaklarla zarfları yırtıyordu.

Yüzbaşı Peter'e beş mektubla bir telgraf verdi.

Peter heyecanla zarfların üzerindeki yazıları tetkik etti. Geniş bir nefes aldı. Yazılardan mektubların Miett'ten, annesinden ve ablasından geldiklerini anlamıştı.

Odasına çıkar çıkmaz ilk işi telgrafı açmak oldu. Evvelâ tarihine baktı. Bu telgraf aşağı yukarı bir sene evvel çekilmişti. İki satırdan ibaret olan metni bir solukta okudu.

«Allahın yeni bir sillesini yedim. Babam bu gece kısa bir buhranı müteakıb hayata gözlerini yumdu. Miett»

Telgrafı bir kere daha okudu. Düşündü. Buna bir türlü ihtimal veremiyordu. Bu nasıl olurdu? Daha düne kadar yaşadığına inandığı bu sevimli ihtiyarın bir senedenberi toprak içinde çürümesine imkân varmıydı? Demek artık o munis tebessümünü, geniş ve zeki alnını bir daha göremiyecekti? Vücudünün buz gibi kesildiğini, kalbinin sıkıştığını hissetti. Belki de Miett babasının bir buhran geçridiğini görür görmez, doktorun gelmesini, hastanın açılmasını beklemeden telâş ve şaşkınlık içinde bu telgrafı çekivermişti. Her şey mümkündü. Fakat hayır! Bunu yapmazdı. Ne tuhaf! O, kayınpederinin ölümünden bu derece müteessir olacağını hiç zannetmezdi. Gerçi, bu iyi kalbli, temiz duygulu ihtiyarı çok severdi. Fakat ne de olsa ne öz babasıydı ve ne de yakın bir akrabasıydı. Bu böyle olmakla beraber, şimdi dünyanın boşaldığını, daha yalnız, daha kimsesiz kaldığını hissediyordu. Sırtüstü yatağına uzandı. Hayat ne kadar zalim ve insafsızdı. Daha bir kaç gün evvel, senelerdenberi ayni odada birlikte yaşadığı iyi bir arkadaşını feci bir vaziyette kaybetmişti. Şimdi de kayınpederinin ölüm haberile karşılaşıyordu..

Saatlerce kımıldamadan yattı.

Akşamüzeri yataktan kalktı. Sırasile diğer mektubları açtı. Miett birinci mektubunda babasının ölümü etrafında gayet geniş tafsilât veriyordu. İkinci mektubunda ise bankanın iflâs ettiğini ve artık maaşlarını tediye etmediklerini bildiriyordu. Üçüncü mektubuna gelince, bir kaç satırdan ibaret olan bu mektub, karanlıkta kalmış bir insanın korku ve feryadını hatırlatıyordu. Miett son mektubunda on aydanberi kendisinden hiç bir haber alamadığı için sıhhati hakkında endişeye düştüğünü yazıyordu.

Annesile ablasının mektublarında hemen hiç bir şey yoktu. İyi olduklarını, sabırsızlıkla onun avdetini beklediklerini yazıyorlardı.

Peter akşam yemeğine kadar odasından çıkmadı. Aşağı, yukarı dolaşarak, sigara içerek vakit geçiriyordu.

Yemekten sonra hizmet eri Mozeş'i çağırdı.

— Otur şu sandalyeye!

Mozeş oturdu. İri, zeki gözleri parladı. Subayının kendisile mühim bir mevzu üzerinde konuşacağını derhal anlamıştı. Yırtık kirli şapkasını dizinin üstüne koydu. Hürmetkâr bir tavırla subayının emrini bekliyordu.

Peter uzun bir sükûttan sonra söyledi.

— Ben kaçmağa karar verdim...

Bir saniye sustu. Sonra Mozeş'in karşısına dikilerek sordu:

— Benimle birlikte gelir misin?

— Emredersiniz teğmenim!

Peter karyolanın kenarına oturdu. Uzun, uzun düşündü.

— Fakat bunun için bir şekil, bir çare bulmak lâzım....

Mozeş biraz öne doğru eğildi. Gözlerini yere dikti. Tavrından bütün enerjisini sarfederek düşündüğü anlaşılıyordu.

Uzun bir sükûttan sonra Mozeş söze başladı.

— Teğmenim, ben bu meseleyi çoktanberi kafamda işledim...

Peter merak ve alâkayla onu dinliyordu.

Mozeş sandalyesini çekerek biraz daha Peter'e yaklaştı. Odada kendilerinden başka kimse bulunmadığına kanaat getirmek için etrafına bakındı. Fısıltıya yakın yavaş bir sesle devam etti:

— Papaz kıyafetine girmek lâzım... Bu suretle kaçmak her halde daha kolay olur.

Peter mühim bir şey dinleyip de hayal sukutuna uğrayan insanların inkisarile Mozeş'in yüzüne bakıyordu.

Mozeş subayının bakışlarındaki mânayı sezdi. Sağ elinin serçe parmağile kulağını kaşıdı. Ehemmiyetli bir söz söyleyeceği zamanlarda böyle yapardı.

— Beni dinleyiniz, dedi.. Cerre çıkan Papazların kıyafetine girdiğimiz takdirde evvelâ nöbetçilerin şüphesinden kurtuluruz, sonra köylüler tarafından iyi muamele görür, misafir edilir, yiyecek, içecek buluruz. Bundan başka trenlerde bedava seyahat ederiz.

Peter bir müddet cevab vermedi. Birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlar, bu şeklin hakikaten muvafık olup olmadığını düşünüyorlardı. Mozeş elile nasıl, güzel değil mi? der gibi bir hareket yaptı.

Peter, Tobolsk sokaklarında gördüğü papazları düşünüyor, onların şekil ve kıyafetlerini gözünün önünde canlandırmağa çalışıyordu. Bu cerre çıkan papazlar kahve rengi çuhadan bir cübbe giyerler ve ekseriyetle yalınayak dolaşırlardı. Elleri, yüzleri o kadar pis olurdu ki; insan bunlar çamurdan halkedilmiş olduklarına tereddüdsüz inanırdı. Sol ellerinde üzerine pis bir bez geçirilmiş küçük bir tahta tepsi bulunur, sesleri hemen hiç işitilmezdi. Sokakta her rast geldikleri adamın karşısına dikilir, tahta tepsiyi uzatırlardı. Yolcular, Allahın teveccühüne mazhar olmak için kudretleri nispetinde gönüllerinden kopan parayı bu tahta tepsinin üstüne bırakırlardı.

Peter bir haylı düşündükten sonra söyledi:

— Bana kalırsa bu pek isabetli bir şey değildir. Çünkü son zamanlarda Bolşevikler rastgeldikleri papazları hiç tereddüd etmeden hemen öldürüyorlarmış...

— Bu doğrudur. Fakat fakir ve cerre çıkan papazlara kat'iyyen dokunmuyorlar...

— Pekâlâ, onların giydikleri çuhalardan bulabilecek miyiz?

Mozeş, bundan daha kolay bir şey var mı, der gibi elini salladı.

— Siz bu ciheti bana bırakınız, bunlar deve tüyünden dokunmuş adi şeylerdir. Tatar mahallesindeki dükkânlardan istediğimiz kadar temin edebiliriz.

— Kime diktireceğiz?

— Ben dikerim.

— Yapabilir misin?

— Ne demek, mükemmel dikerim. Hem de bir gece içinde yetiştiririm. Yalnız çuhaları almak için biraz para lâzım.

Peter biriktirdiği paraları Mozeş'in avcuna saydı.

Mozeş ayaklarının ucuna basarak odadan çıktı.

Peter, yalnız kalınca, odanın ortasında durdu. Kollarını göğsünün üstünde kavuşturdu. Kendi kendine söylendi:

— Allahım sen bize yardım et!

Bütün gece firar projeleri üzerinde düşündü. Heyecandan sabaha kadar gözünü yummadı. Bir kaç ay sonra Budapeştede, evinde olacağını düşündükçe gözleri doluyordu. Üç senelik esaret hayatında bütün arzularını içinde hapsede ede artık tahammülü kalmamıştı. Kararı o kadar kat'î idi ki: icab ederse gayesine vasıl olabilmek için adam öldürmekten bile çekinmiyecekti.

Vatanına, yuvasına kavuşmak! Buna mâni olabilecek hiç bir kuvvet tasavvur edemiyordu. Evet bu işin ucunda, yakalanmak, kurşuna dizilmek de vardı. Bunu biliyordu. Fakat bütün bu ihtimaller onun gözünü yıldıramaz ve onu bu teşebbüsünden vaz geçiremezdi.

Bu tehlikeli macera onu adeta bir çocuk gibi sevindiriyordu.

(Arkası var)